

mærkninger efterlader megen vrede rundt omkring.

De Konservative og også statsministeren gjorde i deres indlæg meget ud af opgøret med den negative sociale arv. Jeg er ked af at sige det, men det er min opfattelse, at den nuværende regering for hver dag forstærker den negative sociale arv i form af at anbringe ganske mange på et forsørgelsesniveau, vi aldrig før har eksperimenteret med.

Kl. 14.40

Det er jo det, rådet også påpeger i sin rapport: Når børn vokser op under økonomiske vilkår, der ikke tillader de mest fornødne ting, så bliver de børn stemplet, så bliver de langt mere sårbare, end de ellers ville være, og regeringens selvstændigste bidrag er at sårbargøre flere børn. Derfor er regeringens indsats ikke en bekæmpelse af den negative sociale arv. Derfor er regeringens indsats en forstærkelse af den negative sociale arv.

Sagt til fru Charlotte Dyremose: Jeg synes simpelt hen, det er fantastisk, at man tager sig den her diskussion så let i en situation, hvor al tilgængelig viden siger, at det her er et alarmsignal, vi får fra de humanitære organisationer. Oven i det svækker man så daginstitutionernes rolle, som det er påvist også af flere ordførere, indskrænker åbningstiden og sænker normeringen, hvilket alt andet lige betyder, at der er færre voksenpersoner til at hjælpe de børn, der har brug for hjælp.

Så er det igen, man ikke bekæmper, men får forstærket den negative sociale arv.

Regeringen har så i dag forsøgt at fremsætte et forslag til vedtagelse, som er et rosede forslag til vedtagelse og et klap på skulderen til regeringen selv. Det kan man egentlig godt forstå efter den seneste tids begivenheder at regeringen har et meget stort behov for.

Jeg vil bare sige, at det ikke tegner et retvisende billede af de ting, regeringen gør, og derfor vil SF stemme imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 34 af Eva Kjer Hansen (V), Pia Kristensen (DF) og Charlotte Dyremose (KF), (se side 2592) vedtoges med 59 stemmer (V, DF og KF) mod 47 (S, SF, RV, EL og KD).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 33 af Villy Søvnald (SF), Sandy Brinck (S) og Line Barfod (EL), (se side 2584).

Forslag til vedtagelse nr. V 35 af Tove Videbæk (KD) og Margrethe Vestager (RV), (se side 2605).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af lovforslag nr. L 91: Forslag til lov om ændring af lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. og børneloven. (Ændring af grænsen mellem spontan abort og dødfødsel og forenkling af reglerne om registrering af faderskab til dødfødte børn).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 19/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Irene Simonsen (V):

Det her lovforslag imødekommer virkelig en praksis, hvor flere i løbet af et år får stærke følelser i klemme i forhold til den lovgivning, der er i dag. Formålet med loven er at nedsætte den tidsmæssige grænse, der er mellem en spontan abort og en dødfødsel, fra udgangen af 28. svangerskabsuge til udgangen af 22. svangerskabsuge.

Det betyder, at et barn, der er født efter udgangen af 22. svangerskabsuge uden at vise livstegn, vil være at anse som et dødfødt barn. Et foster, der fødes inden udgangen af 22. svangerskabsuge uden at vise livstegn, vil som hidtil ikke blive anset som et dødfødt barn, men som en spontan abort.

Det her vil altså betyde, at 150-200 forældrepar, der har den sorg at føde et dødfødt barn mellem 22. og 28. svangerskabsuge, nu får nogle rettigheder, der kan hjælpe dem i den store sorg, det er at føde et dødfødt barn. De får ret til barseldagpenge efter gældende regler, nemlig 14 ugers barselorlov til moderen og 2 uger til faderen.

ren, og de får derved både tid og ro til at bearbejde deres sorg.

Af anden stor betydning er det, at forældrene får ret til at få begravet deres dødfødte barn og få forestået en kirkelig handling og deraf også er berettiget til begravelseshjælp.

Så alt i alt synes Venstre, at det her er et rigtig godt lovforslag, som vi stemmer for. Jeg skulle sige på vegne af den konservative ordfører, som ikke kan være til stede her i salen i dag, at de også stemmer for forslaget.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg er helt enig med Venstres ordfører i, at mange forældre får følelser i klemme, og det er dermed udgangspunktet for lovforslaget, som vi nu skal behandle. Det kan vi fra Kristendemokraternes side også fuldt ud følge.

Kl. 14.45

Men jeg vil godt spørge, om ikke mindst de høringssvar, som sætter spørgsmålstejn ved, om det nu også er det rigtige at gøre, ikke har gjort indtryk på partiet Venstre.

Her tænker jeg på de høringssvar, der peger på, at vi nu får nogle krydsende tidsgrænser i forhold til, hvornår man kan få foretaget abort, og hvornår vi altså sætter en 22-ugers-grænse for, hvornår det er et dødfødt barn eller ej. Er det ikke noget, der har givet anledning til overvejelser i partiet Venstre? Jeg synes ikke umiddelbart, jeg hørte det reflekteret i ordførertalen her, som selvfølgelig også blev holdt på baggrund af den tidsmæssige begrænsning, der er.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt høre, om jeg forstået Venstres ordfører på den måde, at man, netop som forslaget her er skruet sammen, ønsker at fastholde, at den grænse, som der i dag er, bliver der ikke rykket på, uanset om vi overskrider den 28. uge, altså muligheden for i de helt ekstreme situationer at få en abort. Det vil sige, at selv med 28-ugers-grænsen, vi har i dag, har vi altså desværre nogle situationer, hvor det af hensyn til det enkelte menneske har været nødvendigt. Det vil sige, at den grænse er man i Venstre enig i – har jeg forstået – skal have lov at være dér, hvor den nu måtte være ud fra en lægelig vurdering, men at man til gengæld her mener, det er rigtigt at sætte selve grænsen ned til den 22. uge set i forhold til, hvornår det er en dødfødsel.

Har jeg forstået det ret?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg kan kun bekræfte, at fru Lissa Mathiasen har forstået det fuldstændig rigtigt, at den rykkes der ikke ved, og det kommer stadig væk an på den lægelige vurdering, så ingen kommer i klemme.

Sagt til hr. Jann Sjursen: Jeg har bestemt læst alle høringssvarene og tænkt virkelig grundigt over det og også fremlagt det i Venstres gruppe. Vi er kommet til, at når man nu rykker den fra 28. til 22. uge, så ligger der jo også nogle dokumentationer i høringssvarene, der siger, at jamen 22. uge, så rækker den lovgivning, vi laver nu, ret langt ud i fremtiden. For vi ved godt, at når vi rykker på det her, er det jo i virkeligheden også, fordi man heldigvis får større og større mulighed for at redde for tidligt fødte børn, og den grænse rykker jævnlige.

Derfor vil vi sige, at her har vi fået et klart svar i høringssvarene og også i Sundhedsministeriets besvarelser om, at der er tænkt godt ud i fremtiden her.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg vil da medgive, at der er tænkt meget over sagerne. Der ligger jo også et udvalgsarbejde bag det her lovforslag, så de spørgsmål, jeg rejser, er sådan set måske også i virkeligheden mere af etisk karakter i forhold til, hvad der er godt på det her område.

Jeg skal sige med det samme, at vi endnu ikke har gjort vores endelige stilling op fra Kristendemokraternes side, for vi synes faktisk, det er svært med de forskellige implikationer, der er i lovforslaget, også i forhold til anden lovgivning, og ikke mindst i forhold til lov om svangerskabsafbrydelse.

Det er der, jeg gerne vil have fru Irene Simonsen til at forholde sig til den kendsgerning, som også bekræftes med det spørgsmål, som fru Lissa Mathiasen i og for sig stiller, at man jo står i et krydsfelt. På den ene side kan man altså nu på en hospitalsgang opleve, at man kan foretage provokeret abort på et foster, som ellers i den sammenhæng ville blive erklæret dødfødt, hvis det bliver det som følge af en almindelig fødsel.

Det er den problemstilling, jeg godt vil have fru Irene Simonsen til at forholde sig til, og som Lægeforeningen og Jordemoderforeningen og andre i deres høringssvar rent faktisk går ind og problematiserer.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg vil allerførst starte med at give hr. Jann Sjørnsen ret. Når man sidder med lovforslag af den her karakter, så er det virkelig noget, der giver anledning til, at man skal tænke sig dybt om, og der berøres også mange følelser i det her.

Men der berøres altså også noget videnskab på området, og da jeg ikke har den lægefaglige ekspertise, er jeg nødt til at støtte mig til, hvad den siger. Og her siger lægevidenskaben, at hvis vi lovgiver nu til 22. uge, så har vi set et godt stykke ud i fremtiden. Det er det, jeg forholder mig til nu. Men jeg vil jo ikke udelukke, at man engang i fremtiden igen skal rykke på det her. Men som det er nu, støtter jeg mig til det, lægevidenskaben siger.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jamen det er jo netop kun et spørgsmål om lægevidenskab. Der er jo f.eks. høringsparter, som jeg rent videnskabeligt ikke har nogen anledning til at sætte spørgsmålstegn ved, der siger, at det for så vidt ville være mere logisk med en 24-ugers-grænse, fordi det er fra da af, man i hvert fald i dag regner med, at man med fornuft kan iværksætte en behandling af et foster for f.eks. at få det til at overleve.

Der er jo også kvalificerede høringsparter, der i deres svar i den høringsrunde, der har været, rent faktisk argumenterer for en anden grænse end lige præcis i 22. uge.

Så jeg synes ikke helt, fru Irene Simonsen kan bruge lægevidenskaben som et skjold for at gå ind i det her, som så i virkeligheden bliver en mere etisk præget debat om, hvornår man synes, skæringen rigtigt set skal være. Jeg erkender, det ikke er noget enkelt spørgsmål, så det er ikke bare for at drive gæk med fru Irene Simonsen, men for at få en kvalificeret debat om et tema, som jeg ikke synes er særlig velbelyst i lovforslaget, men som flere høringsparter rent faktisk går seriøst ind i.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Til hr. Jann Sjørnsen kan jeg sige, at jeg også har bemærket det, der stod omkring de 24 uger, men samtidig har jeg også mærket mig, at der i nogle af høringsssvarene spørges: Hvorfor ikke gå til 18 uger, som er grænsen for spontan abort? Og derfor er det jo sådan, at vi skal tage en beslutning

om et eller andet tidspunkt, og der har jeg lænet mig op ad det. Jeg siger ikke, at det er det absolut eneste og rigtige, for det eneste og rigtige svar findes ikke i sådanne sager her. Der må vi simpelt hen gå ind og læne os op ad nogen og sige, hvor det så er, vi tror på, at vi havner mest rigtigt.

Jeg synes, jeg her har givet et godt svar, der hedder, at jeg læner mig op ad de 22 uger, fordi jeg dér siger, at vi så er sikret et stykke ud i fremtiden, men samtidig siger jeg, at jeg ikke er sikker på, at det ikke skal ændres længere ude i fremtiden igen, fordi der er ting, der flytter sig i vores samfund, heldigvis også i forhold til det her. Det er jo, kan vi sige, ret positivt, at udviklingen går i den rigtige retning.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Lissa Mathiasen som ordfører.

Lissa Mathiasen (S):

I Socialdemokratiet ser vi formålet med forslaget her som et ønske om at vise hensyn til de forældre, der mister et barn ved fødslen, således at forældrene i højere grad oplever samfundets accept og respekt for deres sorg over tabet af et barn, også når det sker før udgangen af 28. svangerskabsuge. Der er ingen tvivl om, at jo længere et afsluttet svangerskab har været, jo større er kvindens, parrets behov for, at omgivelserne accepterer og respekterer deres tab og den sorg, det medfører, som netop er knyttet til at abortere eller føde et barn, der er dødt, eller som dør umiddelbart i forbindelse med fødslen.

På det tidspunkt har langt de fleste kvinder følt liv, at barnet bevæger sig, ligesom såvel kvindens som mandens opmærksomhed er skærpet som følge af den forestående forældrerolle. Sådan tror jeg, at vi, der selv har prøvet at få børn, har oplevet det. For disse forældre er det svært at forstå, at såvel det omgivende samfund som diverse regler i dag tager udgangspunkt i, at der her blot er tale om en spontan abort, når det sker før udgangen af den 28. svangerskabsuge.

Udgangspunktet for forslaget her er jo en redegørelse fra en arbejdsgruppe under Sundhedsstyrelsen fra 1996 om spontan abort eller dødfødsel. Arbejdsgruppen anbefaler, at den tidsmæssige grænse mellem spontan abort og dødfødsel nedsættes fra den 28. svangerskabsuge til udgangen af den 22. svangerskabsuge. Tilsvarende vil det også med forslaget her være i overensstemmelse med de retningslinjer, som

WHO har, og dermed også være på linje med en række andre lande.

Allerede i forbindelse med L 76 i 1999 og den behandling, vi havde dér, blev spørgsmålet drøftet. I den forbindelse indhentede den daværende justitsminister en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, hvori Sundhedsstyrelsen anbefalede, at grænsen ikke blev sammenfaldende med tidspunktet for et fosters generelle levedygtighed, men i stedet blev sat tidligere, nemlig ved udgangen af den 22. svangerskabsuge.

Vi deler fra Socialdemokratiets side Sundhedsstyrelsens vurdering af, at et sammenfald mellem på den ene side grænsen mellem spontan abort og dødfødsel og på den anden side det tidspunkt, hvor et barn med større sandsynlighed kan overleve uden for moderens krop, dvs. ved udgangen af 24. svangerskabsuge, let samtidig bliver det tidspunkt, hvorefter maksimal aktiv behandling forventes iværksat.

Kl. 14.55

Set i den sammenhæng vil vi meget nødig opleve, at netop det at sætte udgangspunktet ved den 24. uge så kunne komme til at betyde, at vi ville opleve en risiko for et behandlingspres på de behandlende læger, også i situationer, hvor behandlingen ikke vurderes som rimelig ud fra en medicinsk og så absolut heller ikke ud fra en etisk vinkel. Derfor finder vi, at en grænse på 22 uger som foreslået vil være bedre end den nuværende grænse og svare til det tidspunkt, hvor et foster har en mulighed for at overleve, uden at det medfører et behandlingspres, idet overlevelse på det tidspunkt ikke er almindeligt.

Forslaget her har ikke betydning for at få foretaget provokeret abort. Og forslaget her sætter heller ikke spørgsmålstegn ved levedygtighedskriteriet og heller ikke ønsket om at ændre det. Det er vi meget enige i, og vi glæder os derfor også over, at ministeren følger de fremlagte anbefalinger, som det rent faktisk beror på.

Forslaget her betyder også for forældre til dødfødte børn, som fødes fra udgangen af den 22. uge, at de får en forbedret ret til barselorlov. De får også mulighed for, at barnet kan blive begravet eller bisat, og barnet vil blive indført i kirkebogen. Tilsvarende lægges der an til en mere smidig måde at få fastslået faderskabet for ugifte på. Det synes vi faktisk er pænt at man gør. Det betyder også en mulighed for i den givne situation, hvor det måtte være aktuelt, at moderen får mulighed for at få underhold, dvs. bidrag fra faderen i forbindelse med fødslen og barnets begravelse.

Alt i alt finder vi lovforslaget ganske positivt, netop fordi der her lægges op til en bedre sammenhæng mellem forældrenes oplevelse af tabet af et barn og samfundets officielle anerkendelse og respekt herfor, men også til en anerkendelse af, at det arbejde, som arbejdsgruppen har lavet, faktisk er ordentligt.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg er meget enig med fru Lissa Mathiasen i alle de positive hensyn, der er til forældrene, også i forhold til hvornår de mærker liv osv. og den respekt, som vi også fra samfundets side bør udvise forældrene i diskussionen om grænsen mellem spontan abort og dødfødsel.

Men jeg vil godt spørge, hvorfor fru Lissa Mathiasen og Socialdemokratiet overhovedet ikke mener, at der er nogen overvejelser at gøre sig i forbindelse med lov om svangerskabsafbrydelse, altså hvilke muligheder der i dag er for at få foretaget provokeret abort. Det forstår jeg ikke, for vi oplever jo altså her det lidt paradoksale, må man nok sige, at vi på den ene side gerne vil respektere og anerkende, især når det gælder forældrene, når de får et dødfødt barn helt ned til efter udgangen af den 22. svangerskabsuge, og på den anden side vil der fortsat være mulighed for at få foretaget provokeret abort efter den grænse.

Jeg er med på, at Socialdemokratiet har den holdning, de har, men om det nu også er klogt, at man kan overskride grænsen også efter udgangen af 22. svangerskabsuge for så vidt angår at få provokeret abort, burde dog i det mindste være noget, man havde overvejet hos Socialdemokraterne. Er det trods alt ikke lidt ulogisk?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg forstår meget vel hr. Jann Sjørnsens spørgsmål. Men jeg synes bare, man blander tingene sammen i en sammenhæng, hvori de ikke bør blandes. I dag har vi en diskussion om, hvor grænsedragningen skal være mellem en spontan abort og en dødfødsel. Den er ved 28. uge, og den bliver foreslået sat ned til ved 22. uge. Det er det, debatten handler om i dag, plus de, skal vi sige, forbedringer, der følger af, at man sætter den ned til de 22 uger, hvor man altså får de 6 ugers mulighed for barselorlov m.v. Så langt, så godt.

Det, hr. Jann Sjørnsen spørger om, har intet med det her forslag at gøre. Det har noget at

gøre med spørgsmål om svangerskabsafbrydelse. Og der er det sådan, at vi i dag har en regel, der hedder, at op til 12. uge har man ret til provokeret abort. Men vi har tilsvarende, og det er jo netop det, vi lavede med L 76 i 1999, som jeg henviste til i min tale, netop sagt, at efter den 12. uge er det en lægelig og en i den grad lægefaglig vurdering af, om det skal være muligt at kunne få foretaget en provokeret abort.

Kl. 15.00

Det betyder også, at vi i dag har muligheden for at kunne give et menneske, og her taler vi altså om ekstremt få og ekstreme situationer, hvor det kan være et spørgsmål om liv eller død for en kvinde, muligheden for at få en provokeret abort også efter uge 28. Det var faktisk det, jeg spurgte ind til hos fru Irene Simonsen. I dag er der altså ingen øvre grænse, der stopper ved uge 28. Der er ingen øvre grænse. Det er et lægefagligt skøn, hvornår en sådan provokeret abort må foretages. Men under helt særlige, ekstreme situationer kan den foretages.

Derfor er der ingen logik i at begynde at spørge ind til, om den grænse på de 22 uger, der i det her forslag lægges op til, så ikke kommer i disharmoni med vores abortlovgivning. Den har intet med det her at gøre.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Formelt set har denne her tidsgrænse selvfølgelig intet med vores abortlovgivning at gøre. Det er da rigtigt. Men man kan jo ikke se tingene helt isoleret fra hinanden. Det gør fru Lissa Mathiasen jo heller ikke, men henviser til L 76 og muligheden for at få en meget sen provokeret abort, også udover den 28. svangerskabsuge, i dag, hvis det skulle være tilfældet.

Som vi jo diskuterede meget dengang, kunne det også give adgang til at få foretaget sent provokeret abort, hvis der alene var tale om et handicap hos fosteret. Det er jo ikke bare sådan helt, hvad jeg vil kalde ekstreme tilfælde, når man også taler om handicappede børn i denne her sammenhæng.

Men alligevel mener jeg, netop også på baggrund af den drøftelse, vi havde sidst, at med henblik på logikken og ud fra, at det ikke bare er forældrehensyn, vi diskuterer her, men at det også er hensynet til, hvornår vi egentlig vil give fosterets liv status netop af liv, og også et liv, der er værd at leve, at det jo er den diskussion, som jeg dybest set efterlyser, og som fru Lissa Mathiasen så ikke vil gå ind i, fordi fru Lissa Mathia-

sen alene tager hensynet til forældrene som det afgørende her. Men er der ikke en diskussion, der i virkeligheden vedrører fosteret, som implicit rejses med det her lovforslag?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes, hr. Jann Sjursen burde anerkende, at det her altså ikke er en debat som den, vi havde under L 76 i 1999. Det var en debat om, hvordan vores abortlovgivning skulle se ud. Det er ikke det, vi overhovedet har til diskussion her i dag. Jeg synes også, det er lidt ærgerligt, for der kunne måske også være nogle, der sad og blev lidt forvirrede over det. Den debat bliver overhovedet ikke rejst her, for vi har en lovgivning. Der ligger intet i det her lovforslag, der overhovedet berører det. Tværtimod bliver det slået fast, at den ikke er berørt her og ikke bliver berørt.

Det, det her forslag drejer sig om, er en grænsedragning mellem, hvornår det er en spontan abort, og hvornår det er en dødfødsel. Og derfor forstår jeg slet ikke, at hr. Jann Sjursen i den forbindelse siger, at det her er et spørgsmål om at give fosteret liv.

Uanset om det sker i den 23. uge eller i den 28. uge, føles det for forældrene lige sorgfuldt, lige smertefuldt, lige svært at forstå, at den glæde, der har været, pludselig brister, men endnu sværere bliver det for de forældre at forstå, når samfundet, omverdenen, lovgivningen siger: I har ikke fået et dødfødt barn; nej, nej, det er bare en spontan abort. Det er faktisk lige nøjagtig det, det her forslag går ud på, plus de forbedringer, der så er følgevirkninger på anden vis. Men det er det, det her forslag går ud på, og intet andet. Og det tror jeg at hr. Jann Sjursen også respekterer.

Fair nok, vi vil gerne fra Socialdemokratiet tage en diskussion om abortlovgivningen. Men nu vil jeg da godt henvise til, at når den ikke er ældre, synes jeg egentlig ikke, at vi skal det, og jeg vil sige, at vi fagligt set i hvert fald ikke har noget belæg for, at der er noget behov for at tage det her op. Jeg synes, at det på en eller anden måde er lidt urimeligt få den debat ind, som slet ikke har noget at gøre med den her sag.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Fru Lissa Mathiasen må altså også anerkende, når jeg siger, at det formelt set da er fuldstændig rigtigt, at denne her sag ikke har noget med abortlovgivningen at gøre. Men jeg kan jo godt

sige, at det er ulogisk, at vi f.eks. tager stilling til det her i dag, når vi så faktisk har den abortlovgivning, vi har, lige så vel som en del af de parter, der har været hørt i forbindelse med det her lovforslag, rent faktisk rejser de selv samme problemstillinger.

Lovforslaget postulerer jo højt og flot, at det her ikke giver anledning til overvejelser i relation til lov om svangerskabsafbrydelse. O.k., det kan man vælge at sige. Det erkender jeg. Men man kan altså også godt vælge at sige, at lovforslaget her giver anledning til at overveje nogle elementer i relation til lov om svangerskabsafbrydelse.

Det siger jeg her i debatten. Det siger en del af de høringsparter, der også har været hørt om lovforslaget. Så kan Socialdemokraterne, og så kan regeringen godt vælge at sige: Det vil vi ikke gøre. O.k., det har man lov til. Jeg spørger bare og har spurgt flere gange, hvorfor man ikke vil gøre det. Og det er altså bare, fordi man vil holde tingene meget skarpt adskilt, så man ikke prøver at tænke lovgivningen her og de ting sammen. O.k., det må jeg så bare konstatere, og så kommer vi ikke videre med det.

Kl. 15.05

Jeg har på intet tidspunkt sagt, at lovgivningen her i sig selv berører eller anfægtter den nuværende lov om svangerskabsafbrydelse; det gør den ikke, selvfølgelig gør den ikke det, men derfor kan den godt give anledning til, at man gør sig nogle overvejelser, og det er det, jeg har spurgt ind til.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Da vi havde debatten i 1999 – den refererede jeg faktisk også lidt til i min ordførertale – gik man ind fra den daværende justitsministers side og bad om Sundhedsstyrelsens vurdering netop vedrørende det spørgsmål, vi har oppe til debat her i dag, og man anbefalede også dengang, at grænsen for, hvornår vi taler om en spontan abort/dødfødsel, burde flyttes fra 28. uge til 22. uge.

Alle var dengang bevidste om, at den lovgivning egentlig henhører under ligsyn og obduktion. Det er jo faktisk også det, vi behandler her i dag. Dengang var vi enige om, at det havde med abortlovgivningen at gøre. Vi var godt klar over, at redegørelsen fra arbejdsgruppen under Sundhedsstyrelsen lå der, men hver ting til sin tid. Vi tog så abortlovgivningen i 1999 og har fået lagt nogle grænser. I dag har vi diskussionen om-

kring ligsyn og obduktion, og det er den debat, som vi også godt vil tage.

Jeg vil godt sige til hr. Jann Sjursen, når man spørger ind til det, og jeg skal gerne svare, selv om det vedrører en anden lovgivning: Vi mener stadig væk, at det var et rigtigt snit, vi lavede, at det var rigtigt at sige, at op til 12. uge har man mulighed for at få provokeret abort, men vi er stadig væk lige så enige i den socialdemokratiske gruppe om, at det er rigtigt at sige, at det skal være et lægefagligt skøn, der afgør, hvorvidt en kvinde skal have mulighed for at få en provokeret abort efter det tidspunkt, og at der ikke er nogen deadline i den anden ende. Vi er stadig væk af den opfattelse, at det var det rigtige, vi gjorde dér. Det er det medmenneskelige hensyn vi mener man er nødt til at vise over for de mennesker, som noget sådant måtte ramme, for det er jo rent faktisk det, der er tale om, når vi taler om de der ganske få, helt ekstreme situationer.

Birthe Skaarup (DF):

At abortere er som regel en ulykkelig hændelse for et forældrepar, men med de nye muligheder, videnskaben har skabt, for forbedret behandling af for tidligt fødte børn, hvor børn overlever, på trods af at de er født før udgangen af 28. svangerskabsuge, kan det, som det er anført i lovforslaget, være af stor psykologisk betydning for et forældrepar, som mister et for tidligt født barn, at dette betragtes som en fødsel frem for en abort.

Dansk Folkeparti har stor forståelse for forældrenes behov for, at omverdenen kan forstå og acceptere deres tab og den sorg og belastning, som en tidlig fødsel kan udløse, når et par får et dødfødt barn eller barnet dør umiddelbart efter fødslen. Det er af stor betydning for et par, at de nærmeste pårørende, men også arbejdsgivere og sundhedspersonale kan håndtere situationen, og at hændelsesforløbet opfattes som en fødsel og ikke som en abort.

Det bliver nævnt i forslaget, at bl.a. ultralydskanning har gjort, at forældrene opfatter fosteret som et barn på et tidligere tidspunkt end førehen, og det kan man levende sætte sig ind i.

Lovforslaget, vi behandler, lægger som tidligere anført af andre ordførere op til en grænse mellem abort og dødfødsel, hvor et barn efter 22. svangerskabsuge, uden at det har vist livstegn, må anses som et dødfødt barn, og hvor et foster født før 22. svangerskabsuge, ikke vil være at anse som et dødfødt barn, men som en

spontan abort, medens børn, som efter fødslen viser livstegn, som hidtil vil blive anset som levende fødte uanset tidspunktet for fødslen.

Såfremt lovforslaget vedtages, medfører det også nogle konsekvenser i forhold til udstedelse af dødsattester, men der flyttes også nogle grænser for tildeling af en række sociale ydelser og rettigheder til at afholde barselorlov med dagpenge både for moderen og for faderen. Det har andre også været inde på.

Kl. 15.10

Også det, at et dødfødt barn kan begraves eller bisættes, når der er udfærdiget en attest fra en jordemoder eller en læge, og at det kan indføres i kirkebøgerne, er af stor betydning for forældre, der har mistet et barn.

Der bliver også med forslaget her en lettere sagsgang for forældre med hensyn til at få mandens faderskab fastslået og registreret umiddelbart efter fødslen. Nu bliver der skabt en ligestilling mellem gifte og ugifte forældre ved en fælles erklæring, såfremt de ønsker, at manden skal registreres som far.

Det er alt sammen tiltag, som vi i Dansk Folkeparti synes er meget rimelige.

Jeg vil lige koncentrere mig lidt om hørings svarene, for det er helt klart, som hr. Jann Sjørnsen også var inde på, at ikke alle er absolut enige i, at lovgivningen bør ændres, og der er da som sagt også nogle indsigelser. Landsforeningen til støtte ved Spædbarnsdød mener, at grænsen er sat fiktivt, og at forholdene har ændret sig, siden rapporten »Spontan abort eller fødsel« blev afgivet i 1996.

Den Almindelige Danske Lægeforening mener, at grænsen mellem abort og dødfødsel bør være 24. svangerskabsuge på baggrund af, at læger kan komme ud for at udføre provokeret abort så sent som i 23. svangerskabsuge, samtidig med at spontane aborter i samme svangerskabsuge betragtes som dødfødsler.

Der rejser sig nogle spørgsmål vedrørende de her hørings svar, synes jeg, og det skal vi lige have lejlighed til under udvalgsbehandlingen at spørge nærmere ind til.

Det er klart, at ikke alle kan være enige i sådan en lovgivning. Der vil også blive lidt omkring obduktioner, når de praktiserende læger skal skrive dødsattester.

Jeg vil godt spørge ministeren om økonomien i det her – det bliver også rejst i nogle af hørings svarene: Jeg kan godt se, at der er merudgifter for 1,7 mio. kr., men har man indregnet de her ting også?

Vi mener i Dansk Folkeparti, at man har fundet en afbalanceret holdning i lovforslaget i forhold til de mennesker, som i fremtiden vil blive berørt af problemerne og sorgen ved at få et dødfødt barn eller et barn, som dør umiddelbart efter fødslen.

Vi synes, vi er nået et skridt videre. Det har været diskuteret i flere år, det vidner rapporten fra 1996 også om, og jeg synes som sagt, at vi med det her lovforslag vil få en rigtig god lov på det her område, men lad os lige spørge ind til de ting, som bliver rejst af de høringsberettigede.

Anne Bastrup (SF):

Som de tidligere ordførere har nævnt, handler lovforslaget om at ændre den tidsmæssige grænse mellem en spontan abort og dødfødsel fra udgangen af 28. uge til udgangen af 22. uge.

For forældre, der udsættes for spontan abort, har det ikke sjældent stor betydning, at ulykken af hospitalet og i øvrigt betragtes som en dødfødsel og ikke en abort.

Ændring af grænsen betyder, at der skal foretages ligsyn og udstedes dødsattest, samt at det udløser ret til at få faderskabet fastslået og afholdt barselorlov.

Det understreges i et par af hørings svarene, at dette lovforslag naturligvis ikke har nogen betydning for adgangen til at få provokeret abort på det sene tidspunkt, men som debatten også har vist, er der delte holdninger. Det Etske Råd har tilsluttet sig forslaget og finder, at det kan være en støtte til forældrene, og at der ikke er en nødvendig forbindelse mellem grænsen for dødfødsel og det tidspunkt, hvor fosteret er levedygtigt uden for kvindens krop. På tilsvarende linje er Børnerådet, Retslægerådet, Abortankenævnet m.fl.

Omvendt finder Den Almindelige Danske Lægeforening og Jordemoderforeningen, at det nødvendigvis må få betydning for muligheden for at få provokeret abort. På tilsvarende linje ligger Dansk Kvindesamfund, som tilføjer, at det jo også kan presse til en behandling af de ekstremt tidligt fødte børn.

Ved siden af har vi så Landsforeningen til støtte ved Spædbørnsdød, der vil have grænsen ned til 16-18 uger.

Kl. 15.15

Det er en svær sag at tage stilling til, men SF støtter som udgangspunkt lovforslaget, fordi vi kan se fordelene ved en nedsættelse, og vi er enige med Det Etske Råd i, at der ikke behøver

at være en forbindelse med muligheden for provokeret abort.

Men vi skal bruge udvalgsarbejdet til at overveje, om der nødvendigvis i selve loven skal være en tidsmæssig grænse; det har der jo ikke været tidligere. Vi skal også under udvalgsarbejdet nøje overveje den reelle betydning, det eventuelt kunne få for de ulykkelige sene aborter, som de krydsende grænser jo kan give. Vi skal også overveje, om udviklingen af lægeteknologien kan betyde, at vi kan komme til at presse til behandling af ekstremt for tidligt fødte børn.

Det her er et alvorligt lovforslag, og som udgangspunkt støtter SF det, men vi bliver nødt til i udvalget grundigt at overveje ting, som de forskellige høringssvar har givet anledning til.

Margrethe Vestager (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Det foreslås i lovforslaget, at den hidtidige tidsgrænse mellem spontan abort og dødfødsel nedsættes fra 28. til 22. svangerskabsuge. Et barn, der kommer til verden med livstegn, betegnes altid som et levendefødt barn, uanset hvilken svangerskabsuge det er født i. Dette lovforslag vedrører alene fødsler, hvor barnet eller fosteret ingen livstegn viser.

Ændringen foreslås hovedsagelig af to grunde. For det første overlever selv meget for tidligt fødte børn nu ofte med moderne teknik, hvorfor det kan virke stødende for forældre til dødfødte børn, der fødes før 28-ugers-grænsen, at det døde foster betegnes som en abort. For det andet oplever mange forældrepar, at de gennem graviditeten har fulgt et levende foster på ultralydsskærmen og dermed fået skærpet opmærksomheden på den kommende fødsel af et levende barn.

Lovændringen har dermed både psykologiske, statistiske og økonomiske konsekvenser.

For det første vil forældre til dødfødte børn, der er født før 28. uge, opleve, at samfundet tager deres tab og deres sorg alvorligt. Barnet skal registreres og begraves, og der kan fastsættes faderskab, hvis det ønskes.

For det andet vil den ændrede grænse mellem abort og dødfødsel medføre, at det årlige antal dødfødte børn vil stige i et antal modsvarende et tilsvarende fald i antallet af sene, spontane aborter. Det drejer sig om ca. 200.

For det tredje giver et dødfødt barn ret til barselorlov i 14 uger til kvinden og 2 uger til man-

den. En spontan abort giver kun ret til sygedagpenge, hvis kvindens helbred tilsiger det. Måske er det samlet set det, der gør, at vi med det her lovforslag i meget videre udstrækning kan vise samfundets medfølelse med de forældre, som oplever denne situation.

Der ændres, som allerede en del af debatten har vist, ikke på de gældende regler om adgangen til at få foretaget en provokeret abort.

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget, dels fordi vi selv synes, det er et udmærket forslag, dels fordi det også følger en generel tendens i flere lande. Grænsen må herefter anses for at være så lav, at der formodes at gå lang tid, før det bliver aktuelt at ændre den igen.

Line Barfod (EL):

Dette er en svær debat, en etisk debat. Det etiske aspekt er jo, hvordan man betragter liv og retten til liv. Det svære er, hvordan man bedst muligt støtter forældre i en sorg, krisesituation, hvor kvindens graviditet afbrydes i ugerne efter 22. svangerskabsuge og før 28. uge.

Enhedslistens bekymring i forhold til dette forslag er, at der vil komme et hårdt pres på lægerne for at skulle behandle børn født fra 22. uge, såfremt de viser bare det mindste livstegn.

Vi har stor forståelse for mennesker i den sorg, som følger med det, at graviditeten afbrydes alt, alt for tidligt. Den smerte er stor, og det skal vi tage hånd om på bedste måde.

Af de høringssvar, der er kommet, kan vi se, at flere er bekymrede for barnets tarv og presset for at få behandlet så tidligt fødte børn. Men i langt de fleste tilfælde, fremgår det af hørings svarene, lykkes det ikke at bevare livstegn, og hvis det gør, så får langt de fleste af de få børn varige men og skader.

Kl. 15.20

Vi er noget nervøse for konsekvenserne af dette lovforslag for de kvinder, der får foretaget en sen provokeret abort, hvilket jo i nogle tilfælde kan være helt frem til 24. uge. Vi er bange for, at det omgivende samfunds syn på en sådan kvinde kan blive ændret, at man måske en dag kunne komme i den situation, at hun vil blive betragtet som en kvinde, der aktivt slår et potentielt levedygtigt barn ihjel. En sådan udvikling ønsker vi ikke at være med til.

Men omvendt: For at hjælpe de 150-200 forældrepar, der er tale om her, er det klart, at det er vigtigt, at de får ret til eksempelvis barseldagpenge og retten til at begrave det alt for tidligt fødte barn, men måske kunne vi tildele dem de

rettigheder på en anden måde end ved en ændring, der *kan* risikere at rykke ved samfundets opfattelse af liv og død.

Derfor vil vi først tage stilling til lovforslaget, når vi har haft et grundigt udvalgsarbejde. Vi vil gerne have belyst de ting, som endnu ikke er ordentligt belyst, f.eks. hvordan vi sikrer de kvinder, der får foretaget en sen provokeret abort. Vi skal have undersøgt, om vi kan sikre kvinders og mænds ret til at vælge, om de vil have orlov til at bearbejde en sorg, hvad enten man kalder den afbrudte graviditet for en abort eller en dødfødsel, sådan som Dansk Kvindesamfund også foreslår i deres høringssvar. Vi vil også gerne se på, om vi kunne sikre, at de kvinder og mænd, der måtte ønske det, får retten til at få registreret faderskabet, uanset hvornår graviditeten afbrydes, sådan som andre har foreslået.

Så der er flere ting, vi ønsker at få belyst under udvalgsarbejdet.

Jann Sjørnsen (KD):

Hos Kristendemokraterne ser vi med lidt blandede følelser på det fremsatte lovforslag fra regeringen. Vi har naturligvis fuld forståelse for ønsket om at tage hensyn til forældre, der oplever det traumatiske at miste et barn, selv om barnet er født efter udgangen af 22. svangerskabsuge, men altså ikke overlever.

Den grænse, lovforslaget sætter, vil være i overensstemmelse med grænserne i de andre nordiske lande og i overensstemmelse med WHO's anbefaling, og man kan jo vælge at sige, at så er der ikke nogen fare på færde, men som det fremgår af høringssvarene til lovforslaget, er sagen ikke helt så enkel, og det er den da heller ikke efter Kristendemokraternes opfattelse.

For det første nævner en del høringssvar faren for et behandlingspres fra forældre i tilfælde, der ligger på grænsen mellem spontan abort og dødfødsel. Disse høringssvar ønsker derfor en grænse på 24. uge, fordi det først anses for tilrådeligt at behandle på det tidspunkt. Det er også her, den almindelige grænse for de sene provokerede aborter går i praksis.

For det andet er det vedrørende spørgsmålet om lovforslagets konsekvenser i forhold til grænserne for provokeret abort, at advarsel-lamperne hos os for alvor begynder at blinke i forhold til lovforslaget. Det er et spørgsmål, som regeringen og altså lovforslaget efter vores opfattelse behandler lidt for nonchalant.

I bemærkningerne til lovforslaget står der uden omsvøb, at lovforslaget ikke har betydning

for adgangen til at få foretaget provokeret abort. Det er selvfølgelig formelt set helt korrekt, men alligevel giver det anledning til spørgsmål, og flere høringssvar peger da også på, at de ser et problem i, at der kommer til at gælde én grænse for spontan abort og en anden grænse for provokeret abort. Det mener bl.a. Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi, Den Almindelige Danske Lægeforening og Den Almindelige Danske Jordemoderforening.

I den forbindelse er det værd at hæfte sig ved, at der principielt ikke er nogen fast øvre grænse for provokeret abort og da slet ikke med hensyn til syge og handicappede fostre.

Kristendemokraterne er derfor enige i, at problemstillingen i forhold til provokeret abort ikke er belyst godt nok i selve lovforslaget, og at der er en problemstilling at belyse, sådan som flere ordførere rent faktisk også har været inde på, senest her fru Line Barfod fra Enhedslisten, som ganske præcist belyste dilemmaet med hensyn til de forskellige tidsgrænser, der krydser hinanden.

Som jeg har sagt tidligere, er det rigtig godt at tage hensyn til forældres følelser og opfattelse af barnet, men der er altså også et barn – eller et foster, om man vil – at tage hensyn til.

Derfor udstiller lovforslaget det paradokse og det dilemma, at man på den ene hospitalsstue kan være i gang med at foretage en provokeret abort på et liv, der er lige så gammelt og levedygtigt som et andet liv på hospitalsstuen ved siden af, som bliver holdt i live efter alle kunstens regler. Hvis det ønskede liv dør på trods af en massiv behandlingsindsats, ja, så vil det blive anerkendt som et menneske med krav på respekt, et menneske, der kan blive begravet som alle os andre; det vil det første liv ikke – selv om det var lige så gammelt som det andet liv, og uanset om det havde samme levedygtighed – simpelt hen fordi det var erklæret uønsket.

Kl. 15.25

Som sagt kan vi godt forstå de intentioner, der er bag lovforslaget, og også dele dem positivt i forhold til forældrene, det gælder også den støtte og merhjælp, forældrene får med det, der ligger i lovforslaget i dag, men vi kan ikke behandle lovforslaget uden at se det i relation til lov om svangerskabsafbrydelse og de tidsmæssige grænser, som man kommer i karambolage med dér.

Det kan være, regeringen fortsat vil holde fast i, at det ikke er noget problem, og at man formelt set ikke skal se de to ting under et, men jeg

synes – og det er jeg sådan set glad for at flere ordførere i dag, uanset at vi formentlig fra Kristendemokraternes side ikke vil være enige med dem, erkender – at her er problemstillinger, som man må tage fat på at belyse under udvalgsarbejdet, og som også flere høringsparter har peget på.

Det vil vi med stor iver kaste os over, når vi når til udvalgsarbejdet, for at se, om man ikke kan finde bedre løsninger end dem, regeringen har fundet frem til i det her lovforslag, sådan at man også tilgodeser de berettigede ønsker, som forældre kan have i den svære situation, de står i – og som vi har fuld forståelse for – når de oplever, at deres barn dør eller bliver født dødt, og hvad deraf følger af sorg m.v., som vi har en pligt til at afhjælpe.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne indlede med at takke alle ordførerne, synes jeg, for at have behandlet lovforslaget i dag med den alvor og også ud fra de etiske betragtninger, som jeg synes bør indgå, når man vurderer, om lovforslaget er et lovforslag, man politisk ønsker at fremme eller ej.

Det er klart, at jeg naturligvis også er meget glad for, at der er så mange ordførere, der har haft en positiv holdning til det her lovforslag, som først og fremmest har til hensigt at skabe nogle langt bedre lovgivningsmæssige rammer for de forældre, der oplever det, som vel de færreste af os ønsker, nemlig at gå og glæde sig under en graviditet, glæde sig til at skulle være forældre, men desværre må opleve at miste og oven i det at miste også opleve, at samfundet som konsekvens af det siger: Det, du har mistet, var en abort, det var ikke et barn, med de konsekvenser, at forældrene ikke har mulighed for at holde barselorlov, ikke har mulighed for at få barnet begravet, og at faderen, hvis de ikke er gift, ikke har mulighed for at få anerkendt faderskabet. Det er den situation, vi står i.

Jeg må sige i dag, at jeg var forberedt på, at i forbindelse med behandlingen af det her lovforslag ville spørgsmålet om lov om svangerskabsafbrydelse og de sene provokerede aborter stensikkert blive rejst. Man kunne spørge sig selv: Skal vi så nu til i Folketinget at have en lang diskussion om det emne, som jeg godt vil fastholde ikke har noget at gøre med det lovforslag, vi diskuterer i dag, som omhandler den problemstilling, jeg indledte med at tale om?

Men det er også korrekt, som flere ordførere har sagt, at nogle af hørings svarene har rejst den

her problemstilling, og derfor er vi naturligvis også indstillede på at komme med besvarelser og selvfølgelig også fastholde vores argumentation og udbygge den med hensyn til, hvorfor vi ikke mener, at den problemstilling er relevant i den her sag.

Jeg synes, at fru Lissa Mathiasen – og jeg må sige, at jeg fuldt ud deler hvert et ord, fru Lissa Mathiasen sagde fra talerstolen i dag; det sker ikke altid, men det skete i dag – har fuldstændig ret, når fru Lissa Mathiasen siger, at det jo er ud fra en rent lægefaglig vurdering, at man i dag går ind og træffer beslutning om, at det skal være muligt at få foretaget en sen provokeret abort.

Jeg har meget svært ved at se og meget svært ved at forstå, at det, at vi nu flytter grænsen for liv, så vi hjælper en lang række forældre, der midt i sorgen over at miste også bliver ramt af en meget, meget hård og nok også urimelig hård konsekvens i forhold til samfundet, skulle have så stor effekt på spørgsmålet om sene provokerede aborter. Jeg mener, det er to vidt forskellige problemstillinger, man taler om.

Kl. 15.30

Jeg må sige om de eksempler, som hr. Jann Sjursen kom med fra talerstolen, at jeg tror, at uanset om man er forældre i det ene eller det andet lokale på det hospital, så har man det frygteligt – simpelt hen frygteligt.

Vores opgave i dag er jo at forsøge at se på, om den lovgivning, vi har, er i så god overensstemmelse som overhovedet muligt med det, som virkeligheden byder os, og jeg vil gerne her i dag tilkendegive på regeringens vegne, at jeg synes, at det problem, der er størst, er, at vi i dag har en situation, hvor vi i det ene lokale har læger, der kæmper for at holde liv i et barn, der er 24 uger, og rent faktisk holder liv i det, og det barn vokser op, bliver en fin lille pige eller dreng og bliver voksen på et tidspunkt, mens vi i det andet lokale har nogle ulykkelige forældre, der har mistet deres foster på 27 uger og får den besked, at det er en abort.

Jeg synes, det er et kæmpestort etisk problem, og det er det, der er årsagen til, vi har valgt at sige, at grænsen, når vi taler om dødfødsel, skal ligge under levedygtighedskriteriet.

Det er klart, at jeg har noteret mig, at der har været mange spørgsmål undervejs i behandlingen af det her lovforslag. Jeg vil sige til alle ordførere, at jeg synes, alle ordførere har behandlet lovforslaget med respekt. Vi skal forsøge at besvare de spørgsmål, der er, undervejs. Men jeg

må også sige, at i sidste ende tror jeg, det er en etisk overvejelse for enhver af os i Folketingssalen, hvorvidt man kan støtte intentionerne i det her lovforslag, for en diskussion om grænsen for liv er en utrolig vanskelig diskussion. Man kunne næsten sige, at det ikke engang er en partipolitisk diskussion, men det er en dybt personlig holdning, man må have til spørgsmålet.

Jeg håber stadig væk på, at det vil være muligt, at vi får et udvalgsforløb, hvor vi trods alt forsøger at fastholde, hvad det er, der er lovforslagets grundsubstans og den måde, vi behandler det på, men naturligvis også med respekt for de høringssvar, der foreligger. Vi vil naturligvis være behjælpelige under udvalgsbehandlingen med de spørgsmål, der måtte være, også en uddybning af de spørgsmål, som er stillet her i dag.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Indledningsvist vil jeg godt sige tak til ministeren for opsamlingen her og også – på trods af uenighed – for den positive måde, der blev samlet op på.

Jeg vil så godt understrege med hensyn til det eksempel, jeg omtalte her vedrørende hospitalsgangen og de to hospitalsstuer, at jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at på begge hospitalsstuer har vi dybt ulykkelige forældre, som står i en vanskelig situation, men vi står jo så også – og det var det, jeg sådan set prøvede at pege på med mit eksempel – med to forskellige måder at behandle det pågældende foster eller menneske, som jeg vil kalde det, på.

Det er her, den etiske debat kommer ind, og jeg er glad for, at ministeren anerkender, at der er en etisk problemstilling her, som man også bør tage på sig i forbindelse med behandlingen af det her lovforslag. Det kan godt være, man ikke kan få løst alle ender på det, men det har i hvert fald været det ærinde, vi har haft i den her debat, at sige, at den debat må man også tage alvorligt, og man kan ikke, lige så vel som flere høringssparter jo altså også peger på, lukke øjnene for, at vi også i denne her sammenhæng, når vi lovgiver på ét området, bliver nødt til at betænke: Kan eller skal det have indflydelse på lovgivningen på andre områder?

Der deler vandene sig så, o.k., det anerkender jeg, men vores opfattelse er stadig væk den – og det er jeg da sådan set glad for at andre partier også anerkender at der i hvert fald kan være grund til måske at overveje en ekstra gang – om

det også får indflydelse på diskussionen omkring lov om svangerskabsafbrydelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om en ny CO₂-kvotelov.

Af Svend Auken (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Martin Lidegaard (RV) og Bodil Kornbek (KD).

(Fremsat 23/10 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Det kan næppe komme som den store overraskelse, at regeringen ikke kan støtte det forslag til folketingsbeslutning, som foreligger. Regeringen har fremsat forslag om at videreføre den eksisterende CO₂-kvote-ordning frem til 2005, hvor vi skal gennemføre EU-kvoter.

Det er ikke det rigtige tidspunkt at indføre ændringer af den gældende ordning, som kun kan løbe 1 år til. Ændringer på nuværende tidspunkt giver efter regeringens mening ikke mening.

Kl. 15.35

Efter nytår vil regeringen fremsætte et forslag til gennemførelse af EU's kvotedirektiv. Ordningen skal træde i kraft den 1. januar 2005. Det er til stor fordel både for miljøet og for Danmark, at vi får en fælles CO₂-kvote-ordning med de øvrige medlemslande i EU.